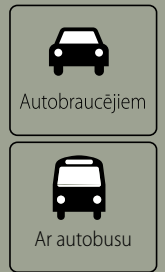

BALTĪJAS CEĻŠ

Baltijas ceļš bija unikāla akcija ne vien Baltijas, bet visas Eiropas un pat pasaules mērogā. Nekad vēl nebija bijis tā, ka triju valstu iedzīvotāji vienotos dzīvā dalībnieku ķēdē, kura savienoja valstu galvaspilsētas – Viļņu, Rīgu un Tallinu. Vēsturiskais notikums noritēja 1989. gada 23. augusta vakarā, vienojot apmēram 2 miljonus cilvēku. Tā mērķis bija pievērst uzmanību un atgādināt 50 gadus vecus notikumus – Ribentropa – Molotova pakta noslēgšanu. Tā rezultātā divas tās laika lielvaras – Vācija un PSRS pārdaļīja ietekmes sfēras Eiropā pirms kārtējā pasaules kara, bet Baltijas valstis zaudēja savu neatkarību. Apmēram 600 km garā dalībnieku ķēde Latvijā iezīmēja Baltijas ceļu no Bauskas līdz Rīgai, tālāk uz Siguldu, Cēsīm, Valmieru un Rūjienu. Vēsturiski šāds ceļš

izmantots un bijis zināms jau 14.–15. gs. un pat agrāk. Par to liecina varenais Mežotnes pilskalns un sena ostas vieta pie tā. Bauskas pils bijusi svarīgs cietoksnis Livonijas laikos un vēlāk viena no Kurzemes hercoga rezidencēm. Sigulda bijusi ne vien labi nocietināta vieta Gaujas krastā ar trim mūra pilīm tuvumā, bet arī kūrorts veselības uzlabošanai. Līgatne zīmīga ar savu vēsturisko industriālo mantojumu papīrfabrikas veidā. Āraiši – vēl viens sens tirdzniecības ceļu krustpunkts ar ezersalas pili, senu baznīcu, pilsdrūpām un slavenām vējdzirnavām. Cēsis kā viena no Vidzemes vēsturiskajām pērlēm ar vecpilsētu, veco un jauno pili, majestātiskiem Gaujas senlejas skatiem pie Ērgļu klintīm. Valmiera ar Sīmaņa baznīcu, Dāliņa stadionu, sava teātra auru un augstskolas jaunību. Pieminot Rūjienu, interesanti, ka K. Zemdegas veidotais pieminekļis *Tālavas taurētājam*, kurš uzstādīts 1937. gadā, pieminot Rūjienas atbrīvošanu, veiksmīgi pārdzīvojis visus pēckara gadus. Tajā iekaltie veltījuma vārdi "*Taurētājam bija mirt, tomēr latvji ziņu dzird*" sasaucas ar Baltijas ceļa ideju.

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Transporta līdzeklis: automašīna, autobuss.

Sākums: Grenctāle.

Galapunkts: Unguriņi.

Maršruta pamatgaita: Grenctāle – Bauska – Rīga – Sigulda – Cēsis – Valmiera – Rūjiena – Unguriņi.

Garums: ~350 km (neskaitot objektu apmeklējumu).

Aptuvenais veikšanas laiks: Trīs – piecas dienas (atkarībā no izvēlētā apskates objektu skaita un tajos pavadītā ilguma).

Ceļa segums: G.k. asfalts. Grantēti ir ceļi uz atsevišķiem objektiem.

Ieteicamais laiks: Maijs – oktobris.

Loģistika: Maršrutu var braukt abos virzienos vai apvienot ar Līvu ceļa daļu, kas iet gar Vidzemes piekrasti.

Der zināt! Ir vēlams apmeklēt TIC, kur var iegādāties pilsētu un novadu kartes, kā arī iegūt cita veida aktuālo informāciju. Muzeju u.c. objektu apmeklēšanas laikus ir vērts noskaidrot pirms brauciena.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112.

Maršrutā ir iekļauti gan ar tā tiešo tematiku saistītie objekti, gan arī citi populāri tūrisma objekti. Visus maršrutā ietvertos apskates objektus skatīt: celotajs.lv/lv100

Pirmā diena

1. Ribbes vēdzirnavas. Celtas laikā no 1867.–1869. gadam pēc holandiešu tipa projektā. Savu nosaukumu tās ieguvušas pēc pirmā īpašnieka uzvārda – Ribas. Dzirnāvās, kas ir viens no labāk saglabājamajiem šāda tipa arhitektūras pieminekļiem Latvijā, ir izveidota izglītojoša ekspozīcija – “Grauda ceļš”, kas stāsta par lauksaimniecības attīstību Zemgalē, graudkopības un maizes cepšanas tradīcijām. Tiek piedāvāta arī ekskursija gida pavadībā. Vēdzirnavas ietilpst atpūtas kompleksā (viesnīca, restorāns, dzirnavas) “Rožmalas”. *Nameju iela 2, Baukas nov.* ☎ +371 26564580

2. Viļa Plūdoņa muzejs “Lejenieki”. Atrodas Mēmeles kreisajā krastā, 1,1 km ziemeļos no Bangām. Vilis Plūdons (1874–1940) bija izcilis latviešu dzejnieks, tautiskā romantisma pārstāvis un skolotājs. Vilis Lejnietis (istais vārds) dzima Bauskas apriņķa Pilsmuižas “Lejenieku” māju saimnieka Jāņa Lejnietka ģimenē. Rakstnieks apglabāts netālu esošajos (0,3 km) dzimtas kapos – Plūdoņa kapos. “Lejeniekos” ir izvietota ekspozīcija, kas iepazīstina ar dzejnieka dzīves un daiļrades gaitām. Pie Zaķiņu pirtiņas sagaida zaķi no dzejoļa “Zaķiņu pirtiņa” motīviem. *Ceraukste, Baukas nov.* ☎ +371 29194975

3. Bauska. Bauskas vārds vēstures avotos pirmo reizi minēts 1443. g. Tas ir laiks, kad pussalā starp Mūsas un Mēmeles sateku uzsāka pēdējās Livonijas ordeņa pils celtniecību tagadējās Latvijas teritorijā. Pie pils – **Kirbaksalā** – izveidojās apdzīvota vieta t. s. Vairogmiests. 17. gs. bija vērojams straujš pilsētas uzplaukums. Te darbojās zeltkaji, sudrabcāji, galdnieki, podnieki, kurpnieki un citi amatnieki. Vēlākajos gadsimtos pilsētnieki cieta no kariem, mēra un Napaleona armijas. Mūsdienās Bauskas vecpilsēta ar no jauna uzcelto **Rātsnamu** un atjaunoto **Bauskas pili** ir viens no interesantākajiem Latvijas pilsētu vēsturiskajiem centriem. Bauska ir pazīstama ar saviem ikgadējiem pasākumiem – Senās mūzikas festivālu, Bauskas pilsētas svētkiem, Kantri mūzikas festivālu u.c. pasākumiem.

4. Bauskas Rātsnams. Jau 1615. g. Kurzemes hercogs Frīdrihs Ketlers (1569–1642) piešķīra Bauskas pilsētai privilēģiju jauna rātsnama celtniecībai, kas arī tika īstenots, un 17. gs. Tirgus laukums lepojās ar hercogistē lielāko rātsnamu. Līdzekļu trūkuma dēļ 1852. g. nojauca tā torni, bet 1871. g. – otro stāvu. 2011. g. beigās tika pabeigta jaunā rātsnama celtniecība, un tagad Bauska var lepoties ar jaunu, izcilu tūrisma objektu. Atjaunotajā rātsnamā ir iespēja nosvērties un nomērties senajās mērvienībās – olektīs, pēdās, pudos, mārčiņas un par to saņemt atbilstošu sertifikātu. *Rātslaukums 1, Bauska.* ☎ +371 63923797

5. Bauskas pils. Viens no svarīgākajiem militāri – politiskajiem Livonijas ordeņa atbalsta punktiem, ko cēla 1443.–1456. g. Mūsas un Mēmeles satekas vietā. Pīlij bija 5 torņi un līdz 3 m biezas sienas. Laikā no 1580.–1596. g. priekšpils vietā uzcēla Kurzemes hercoga rezidenci, ko izrotāja ar apmetumu sgrafito tehnikā. Pils cieta 16. un 17. gs. karos, taču to vienmēr atjaunoja, līdz, atkāpjoties 1706. g. (Ziemeļu kara laikā), to uzspridzināja krievu karaspēks. Mūsdienās pili izveidojis muzejs, bet DA torni – skatu vieta/laukums. *Pilskalns, Bauska, Baukas nov.* ☎ +371 20011880

Otrā diena

6. Edvarta Virzas mājas “Billītes”. Salgales pagastā, ap 6 km attālumā no lecavas atrodas Edvarta Virzas (istais vārds – Jēkabs Eduards Liekna) (1883.–1940.) tēva mājas – “Billītes”, uz kurām ģimene pārcēlās 1901. gadā. E. Virza bija izcilis 20. gadsimta latviešu rakstnieks, dzejnieks, prozaiķis, publicists un atdzejotājs. “Billītēs” sarakstīti daudzi dzejoļi, bet 1933. gadā – tapis legendārais darbs “Straļiņi”, kas attēlo latviešu zemnieka dzīvi. “Billītēs” izveidots E. Virzas muzejs. *Salgales pag., Ozolnieku nov.* ☎ +371 29299790

7. Jāņa Čakstes memoriālais muzejs “Auči”. 1924. g. Seit mājas celtniecību uzsāka Jānis Čakste (1859–1927) – pirmais Latvijas Valsts prezidents (1922–1927). 1999. g., kad J. Čakstem apritēja 140. dzimšanas diena, Aučos atklāja ekspozīciju par prezidenta dzīvi, darbību un Čakstes dzimtu. Apskatāms J. Čakstes kabinets, bet izstāžu zālē – Jelgavas mākslinieku darbi. *Salgales pag., Ozolnieku nov.* ☎ +371 26392154

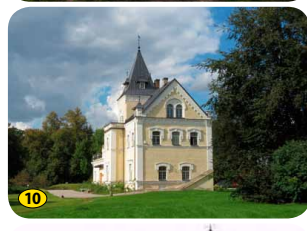
8. Baltijas ceļa 25. gadskārtai veltītā piemiņas zīme. Atrodas Rīgas – Bauskas šosejas 25. kilometrā pie Ķekaviņas upītes.

9. Depkina Rāmavas muiža. Muižas pirmsākumi meklējami 15. gadsimtā. No 1723. g. muiža piederēja Rīgas virsmācītājam Depkinam, no kura arī ieguva savu nosaukumu. Rāmavas muižas koka divstāvu dzīvojamā ēka (19. gs), kas celta klasicisma formās, ir atjaunota un šobrīd ir viena no vislabāk uzturētajām Pārdaugavas parkiņām. Līdz mūsdienām no aptuveni 10 muižas ēkām ir saglabājusies dzīvojamā ēka un parks. Rāmavas muižā nozīmīgu daļu savas dzīves gadus (1808.–1850.) pavadīja baltvācu rakstnieks, publicists un muižas īpašnieks – Garlībs

Merķelis, kas cīnījies par dzimcilvēku tiesībām. Muižā piedāvā naktsmitnes, telpas semināriem, no-metnēm, svīnībām un fotosesijām. *Rāmavas iela 9, Rāmava, Ķekavas pag., Ķekavas nov.* ☎ +371 26133833

10. Daugavas muzejs. Izvietots Doles muižas dzīvojamā ēkā, kas celta 1898. g. kā Lēvisu of Menāru dzimtas īpašums. Muzeja krājums ataino Daugavu kā nozīmīgu vēsturisku ūdensceļu un tajā apskatāmi baltu cilšu un lībiešu apģērbi, sadzīves priekšmeti u.c. Doles muižas parkā novietoti nēģu tači un rekonstruēts lašu zvejas aizsprosts. Blakus muzejam atrodas 17. gs. Kurzemes hercogistes **lielgabals** (atrasts Misas upē), kas liets Baldones Dzelzīmurā. Mazliet tālāk apskatāmi 4 Krievijas cara armijas lielgabali, kuru 2007. g. atrada Salaspils būvlaukumā. *Doles sala, Salaspils nov.* ☎ +371 67216367

11. Namdara darbnīca. Namdara darbnīca piedāvā īpašas ekskursijas un pasākumus pieaugušajiem un bērniem, ir izveidotas tematiskas programmas. Meistarū vadībā var darboties ar tradicionālajiem kokapstrādes instrumentiem un apgūt senās spēles, noslēgumā cienāties ar spēka tēju un piknikot romantiskajā Ugunsкура namā. Var iegādāties koka suvenīrus un veikt pasūtījumus. *“Pirts Alpi”, Garkalnes nov.* ☎ +371 29858049

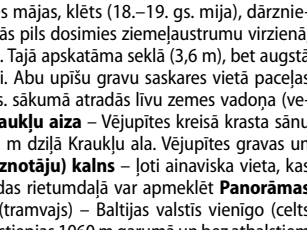

Trešā diena

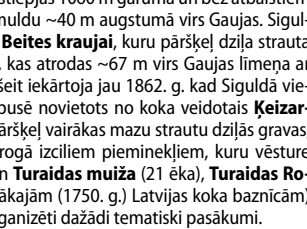
12. Sigulda, Turaida. Siguldas pils celtniecību uzsāka Zobenbrāļu ordenis 1207. g., bet 1236. g. to pārbūvēja Livonijas ordeņa vajadzībām. Siguldas pils stipri cieta 16. gs. otrās puses un 17. gs. sākuma karos. Ziemeļu kara laikā to nodedzina un vairāk neatjauno. Šodien ir apskatāms pils konventa ēkas dienvidrietumu korpusu un galveno vārtu torni, aiz kura atrodas iekšējā priekšpils ar brīvdabas estrādi, no kuras paveras iespaidīgs skats uz **Gaujas senleju**. Dienvidos esošās **Siguldas Jaunās pils** celtniecība (īpašnieks – kņazs Kropotkins) norisinājās laikā no 1878.–1881. g. No 1923.–1940. g. ēkā bija Rakstnieku pils, bet Padomju gados – kardioloģijas sanatorija. Kopš 2003. g. te atrodas Siguldas novada dome. Muižas kompleksā ir saglabājusies koka dzīvojamā ēka (19. gs. vidus), kurā atradās Kropotkina ģimenes mājas, klētis (18.–19. gs. mija), dārznieka māja (19. gs.) un mūra žogs (19. gs.). Ja no Jaunās pils dosimies ziemeļaustrumu virzienā, pēc nepilniem 2 km nonāksim pie **Vējupītes gravas**. Tajā apskatāma sekļa (3,6 m), bet augstā (6,1 m) Pētera ala un dziļā Pūču grava ar Kraukļupīti. Abu upiņu gravu saskares vietā paceļas **Satezeles pilskalns** (plakums 90 x 75 m), kur 13. gs. sākumā atradās līvu zemes vadoga (vecākā) – Dabreļa ozolkoka pils. Netālu meklējama **Kraukļu aiza** – Vējupītes kreisā krasta sānu grava ar 11 m augstām smilšakmens sienām un 5,2 m dziļā Kraukļu ala. Vējupītes gravas un Gaujas senlejas saskares vietā slejas **Paradīzes (Gleznotāju) kalns** – ļoti ainaviska vieta, kas gleznota un fotografēta kopš seniem laikiem! Siguldas rietumdaļā var apmeklēt **Panorāmas ratu** (darbojas vasaras laikā) un **Gaisa trošu ceļu** (tramvajs) – Baltijas valstīs vienīgo (celts 1969. g.) šāda tipa transporta līdzekli. Tā nesošā trose stiepjas 1060 m garumā un bez atbalstiem savieno Gaujas senlejas krastus starp Siguldu un Krimuldu ~40 m augstumā virs Gaujas. Siguldas dienvidrietumu daļā var aizstaigāt līdz varenajai **Beites kraujai**, kuru pāršķēļ dziļa strauta grava. Gravas rietumu pusē meklējams **Keizarskats**, kas atrodas ~67 m virs Gaujas līmeņa ar labu skatu uz Krimuldu un Turaidas pili. Skatu vietu šeit iekārtoja jau 1862. g. kad Siguldā viesojies Krievijas cars Aleksandrs II. Gravas austrumu pusē novietots no koka veidotais **Keizarkrēslis**. Vietā, kur Gaujas senlejas labo pamatkrastu pāršķēļ vairākas mazu strautu dziļās gravas, izvietojies **Turaidas muzejrezervāts** ar Baltijas mērogā izciliekiem pieminekļiem, kuru vēsture iestiepjas 1000 gadu tālā pagātnē. Starp tiem ir jāmin **Turaidas muiža** (21 ēka), **Turaidas Rozes kaps**, **Turaidas luterāņu baznīca** (viena no vecākajām (1750. g.) Latvijas koka baznīcām) un **Turaidas pils**. Blakus esošajā **Dainu kalnā** tiek organizēti dažādi tematiski pasākumi.

13. Vienkoču parks. Parka pamatkonceptija ir balstīta uz koka amatniecības un vienkoču izstrādājumu popularizēšanu un uz iespējami maksimāli dabas materiālu pielietošanu. Vienkoču parkā ir izveidotas vairākas zonas: muzeja teritorija, ainaviskā vide, neskartā daba, klasiskais dārzs; modernais dārzs, saimniecības zona. Staigājot pa takām var aplūkot dažādas koka skulptūras. Tie ir gan dažādi dzīvnieki, gan pasaku un teiktu tēli vai arī pēc vēstures avotiem veidoti objekti. *Līgatnes pag., Līgatnes nov.* ☎ +371 29 329 065

14. Līgatnes papīrfabrikas vēsturiskais centrs. Līgatnes vēsture ir nesaraucami saistīta ar papīrfabrikas, kas vēl nesēn bija vienīgais šāda veida funkcionējošais uzņēmums Latvijā. 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā fabrikas strādniekiem Līgatnē uzcēla dzīvojamās ēkas, skolu, dzemdību namu, slimnīcu, klubu, viesu namu un citas ēkas, kas ir saglabājusies līdz šodienai. Interesantas ir **pagrabālas** (>200), kuras vēl joprojām izmanto kā mantu noliktavas un daržņu glabātuves. *Līgatne, Līgatnes nov.* ☎ +371 29189707

15. Amatas ieleja. Amata ir viena no straujākajām Latvijas upēm, tādēļ pavasaros šeit pulcējas ūdens-tūristi – sportisku aktivitāšu un asu izjūtu cienītāji! Lejpus Rīgas – Veclaicenes autoceļa Amata iepļūst dziļā ielejā, kur upes vidējais kritums pārsniedz 3 m/km, lejtecē sasniedzot pat 8–10 m/km. Amatas ieleja ir pievilcīga ar saviem iespaidīgajiem smilšakmens un dolomīta **atsegumiem**, sauktiem par **iežiem**, no kuriem zināmākie ir Vizulu iezis (ziemās te var veidoties skaists leduskritums),

Ainavu krauja, Ķaubju iezis, Džilnas iezis, Zvārtes iezis un Lustūzis. No Melturiem līdz Veclauzu tiltam gar upes labo krastu ir marķēti (oranži punkti uz koku stumbriem) t.s. Amatas ģeoloģiskā taka. Takai ir trīs posmi: Melturi – Kārļu zivjauzdzētava, Kārļu zivjauzdzētava – Zvārtes iezis un Zvārtes iezis – Veclauzu tilts. Pārgājienu var veikt jebkurā laikā, izņemot dziļā sniegā. Iespaidīgākie skati būs vērojami bezlapu laikā.

16. Āraišu ezerpils. Eiropas mērogā nozīmīga 9.–10. gs. seno latgaļu ezera mitnes rekonstrukcija. Šī ir vienīgā vieta Baltijā, kur apmeklētāji var iepazīties ar cilvēku dzīves apstākļiem, kādi tie bija pirms >1000 gadiem! Tiek organizēti tematiski pasākumi. Atrodas Āraišu muzej-rezervātā, kurā apskatāmi tādi izcili kultūras pieminekļi kā Āraišu dzirnavas, Āraišu luterāņu baznīca, viduslaiku pils drupas u.c. *Āraiši, Drabešu pag., Amatas nov. ☎ +371 25669935*

17. Kokļu meistars Andris Roze. ♦ Viens no retajiem Latvijas kokļu meistariem, kas pats taisa kokles un palīdz tās izgatavot citiem, organizējot meistarklases. Izgatavo arī citus latviešu tradicionālās mūzikas instrumentus, stāsta par tiem, demonstrē, konsultē, kolekcionē un vāc vēsturisku informāciju. Darbojas **Drabešu Amatu mājā**, kur interesenti var apgūt tradicionālos amatus – aušanu, ādas apstrādi, filcēšanu, podniecību, mūzikas instrumentu būvi. *Āraiši, Drabešu pag., Amatas nov. ☎ +371 29199870*

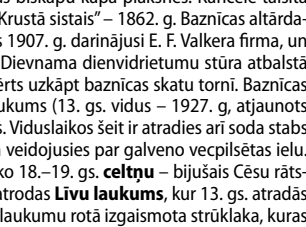
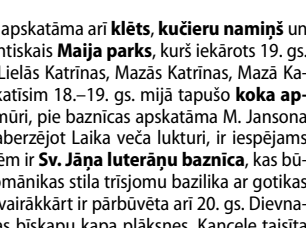

Ceturtda diena

18. Cēsis. Cēsu pils sākumi ir meklējami 18 m augstajā **Riekstu kalnā** un tā tuvākajā apkārtnē, jo 11.–13. gs. te atradās vendu no koka celtā pils. Riekstu kalns atrodas **Pils parka** vidusdaļā, un no tā paveras labs skats uz parku, diķi un **Cēsu pilsdrupām**, līdz kurām var nokļūt pa garu kāpņu kaskādē. 13. gs. sākumā celtā Cēsu pils bija ordeņa mestru rezidence un viens no stiprākajiem ordeņa cietokšņiem tagadējās Baltijas teritorijā. Tai blakus atrodas **Cēsu Jaunā pils**, kas celta 1777. g. vārtu nocietinājumu vietā. Ēkā ir iekārtots Cēsu Vēstures un mākslas muzejs, bet piebūvē mājvieta atradīs Pils kompleksa apmeklētāju centrs un Cēsu tūrisma informācijas centrs. Ja uzkāpsim pils torni, no tā paverīsies labs skats uz pilsdrupām, **Sv. Jāņa luterāņu baznīcu** un pilsētas ziemeļdaļu. Iepretim Cēsu Jaunai pilij atrodas vairākas ēkas – **Cēsu pilsmuīžas stallis** (abas ēkas celtas 19. gs. pirmajā pusē), kur mūsdienās meklējams **Cēsu Iztāžu nams**. Pils kompleksa teritorijā no ārpusē ir apskatāma arī **klēts, kučieru namiņš un vecā alus darītava**. Ielas pretējā pusē atrodas romantiskais **Maija parks**, kurš iekārtots 19. gs. trīsdesmitajos gados. Dosimies tālāk pilsētas **ielās** (Lielās Katrīnas, Mazās Katrīnas, Mazā Kalēju, Kalēju, Lielā Līvu iela un Līvu laukums) un apskatīsim 18.–19. gs. mijā tapušo **koka apbūvi**. Torņa Ēdā, kas vijas gar Viduslaiku pils aizsargmūri, pie baznīcas apskatāma M. Jansona **skulptūra** "Gadsimtiem ejot". Ticējums vēsta, ka, pabeidzējis Laika veča lukturi, ir iespējams redzēt nākotni. Viena no iespaidīgākajām Cēsu celtnēm ir **Sv. Jāņa luterāņu baznīca**, kas būvēta 13. gs. beigās kā Livonijas ordeņa Doms. Tā ir romāniskā stila trīsjomu bazilika ar gotikas elementiem ar 1853. g. celto 65 m augsto torni. Ēka vairākkārt ir pārbūvēta arī 20. gs. Dienvidnā apskatāmas Livonijas ordeņa mestru un Livonijas bīskapa kapa plāksnes. Kancele taisīta 1748. g., ozolkoka altāris – 1858. g., bet altārglezne "Krustā sistais" – 1862. g. Baznīcas altārdarās logus rotā mākslinieciski vērtīgas vitrāžas. Ērģeles 1907. g. darinājusi E. F. Valķera firma, un tās ir vienas no labākajām Latvijas koncertģerģeļiem. Dievnama dienvidrietumu stūra atbalstā iemūrēts saules pulkstenis ar gada skaitli "1744". Ir vērts uzkāpt baznīcas skatu torni. Baznīcas pakājē atrodas **Rožu laukums** jeb bijušais Tirgus laukums (13. gs. vidus – 1927. g. atjaunots 2008. g.), kas mūsdienās ir pilsētas centrālais laukums. Viduslaikos šeit ir atradies arī sodeba stabs un pilsētas aka. Rīgas iela no pilsētas pirmsākumiem veidojusies par galveno vecpilsētas ielu. Šeit aplūkojams vairākus Cēsu arhitektoniski izcilākos 18.–19. gs. **celtnus** – bijušais Cēsu rātsnams, Fābera nams, Princesu nams. Vienā ielas galā atrodas **Līvu laukums**, kur 13. gs. atradās baznīca, kapsēta un Rīgas vārti pilsētas mūrī. Šodien laukumu rotā izgaismota strūklaka, kuras veltīta 13. gs. atradusies aka – Lejas Šķimbēģis. Otrā ielas galā atrodas 14.–15. gs. pilsētas mūra **Raunas vārtu** pamatu un virszemes fragmentu rekonstruētā daļa. Tā rada labu priekšstatu par viduslaiku mūri, vārtu lielumu un pamatīgumu. Esam pieraduši dzirdēt, ka Latvijas Valsts nacionālā karoga dzimtene ir Cēsis, tomēr jānosver, ka tas karogs, par kuru runā Cēsis un ko piemin hronika, ir tapis Cēsis 1279. gadā kā mūsu Latvijas karoga idejiskais prototips, tomēr pirmā nacionālā karoga stāsts nāk tieši no Valmieras – tas ir šūts un izgatavots Valmierā 1916. gadā!

19. Eduarda Veidenbauma memoriālais muzejs "Kalāči". Eduarda Veidenbauma (1867–1892) memoriālais muzejs 1959. g. tika izveidots „Kalāču” mājās, kur no piecu gadu vecuma dzīvoja latviešu dzejnieks un tulkotājs. Blakus muzejam uzcelta izstāžu zāle, kurā tiek organizētas tematiskas izstādes. Muzeja dārzā 1961. g. atklāts tēlnieka Laimoņa Blumberga E. Veidenbaumam veltītais piemineklis. Turpat ir saglabājusies klētiņa, kurā E. Veidenbaums dzīvojis vasaru laikā. *Liepas pag., Priekulju nov. ☎ +371 64195309*

20. Valmieras Livonijas ordeņa pils. Valmieras pils celtniecību uzsāka 1283. gadā. Ziemeļu kara laikā (1702. g.) pili nodedzināja, bet 17. gs. beigās nojauc pilsētas ārējos mūrus. Saglabājušās pils drupas un citas viduslaiku nocietinājumu paliekas. *Bruņinieku iela 2, Valmiera. ☎ +371 64207177*

21. Valmiermuiža. Valmiermuižas kungu māju (neobaroka stils) laikā no 1764.–1771. g. cēla Šlēsviģis – Holšteinas – Zodenburgas – Bekas princis Pēteris Augusts Frīdrihs. Vēlākajos laikos tā pieder

vairākiem citiem īpašniekiem. Pēc mūsdienās atrodamām liecībām varam spriest, ka muižas kungu māja 20. gs. sākumā bija vienstāvu ēka ar barokālu torni un divstāvu blakuskorpusu. Tā bija piemērota kā vasarnīca un medību izpriecu vieta. 1918. g. ēku nodedzina. Divus gadus vēlāk Valmiermuižā ierīko karagūstekņu nometni. Vēlāk kungu mājas piebūvi atjauno un izmanto kā pamatskolu. 1936. gadā ēkā izveido cietumu, kas 2. pasaules kara laikā kļuvis par karagūstekņu ieslodzījuma vietu. Pēcāk ēka nodeg, un drupas tiek nojauktas. Līdz mūsdienām ir saglabājusies **Valmiermuižas tornis**, kura telpu griestu gleznojumi tāpat kā parks ir kultūras piemineklis. Mūsdienās blakus vēsturiskajai vietai izveidota **Valmiermuižas alus darītava** ♦, un Valmiermuiža atguvusi otro elpu. *Valmieras pag., Burtnieku nov.*

22. Kaņepju sēta "Adzelvieši". ♦ Saimniecībā audzē kaņepes, no kuru sēklām ražo kaņepju sviestu, aizdara rupju malumu un kaņepju eļļu. Pie simtgadīgās klēts eksponēti seni kaņepju šķiedras apstrādes instrumenti. Te var degustēt un iegādāties gardu produkciju, kā arī doties aizraujošā pagātnes ceļojumā, kas saistīts ar kaņepju audzēšanas vēsturi. *Burtnieku pag., Burtnieku nov. ☎ +371 29253507*

23. Oleru muiža. Senākais Oleru muižas komplekss sācis veidoties 17. gs. Sākotnēji muižas apbūvi veidoja no koka celta kungu māja un saimniecības ēkas. Jaunu muižas centru uzcelta 18. gs. beigās agrīnā klasicisma stilā. Pēc agrārās reformas muižas dzīvojamā ēkā izvietoja pamatskolu, bet padomju laikā (līdz septiņdesmitajiem gadiem) – palīgskolu atpalikušajiem bērniem. Oleru muižas pils cieta ugunsgrēkā 2000. g., taču pēc ugunsnelaimes tika uzsākta tās atjaunošana, kurā liels ieguldījums bija un joprojām ir biedrībai "Oleru muiža". Kungu māju ieskauj ainavisks **parks**. Oleru muiža pazistama ar kameramūzikas koncertiem. Netālu no muižas atrodas **Oleru purvs** ar laipu un skatu torni. *Jeru pag., Rūjienas nov. ☎ +371 29251565*

24. Z/s "Klimpas". ♦ Zemnieku saimniecības laukos ganās vairākas nekā pusotrs simts aitu. Uzcelta teķu nobarošanas stacija, tiek organizētas dzīvnieku izsoles un Aitu dienas. Saimnieks vada ekskursijas, piedāvā šķirnes aitu un aitkopības produkcijas iegādi. *Jeru pag., Rūjienas nov. ☎ +371 26355100*

25. Piemineklis Atbrīvošanas cīņās kritušajiem karavīriem. Meklējams Rūjienas Bērtuļu kapos. Veidots pēc L. Švalbes projekta. Pieminekļa priekšpusē ir izvietota bronzas plāksne, kurā rakstīts: "Dziļā pateicībā par Latviju kritušajiem tautas varoņiem. 10. Rūjienas Vanagu novads". Otrpus pieminekļa ir uzraksts "Dievs, Tēvzeme, Tauta". Pieminekli atjaunoja 1989. gadā.

Foto: Aigars Lapīns

26. Piemineklis "Sējejs". Tēlnieka Kārļa Zemdegas veidots, 1939. gadā uzstādītais piemineklis veltīts Latvijas brīvvalsts zemkopības ministram Arturam Alberingam. Pieminekļa veidolā ir attēlots jauneklis ar sētvi. Padomju laikā piemineklis pazuda un tā vietā novietoja ģipša pionieri. 1977. g. bērni atrod zemē ieraktās "Sēja" daļas, bet 10 gadus vēlāk – Rūjas upē – tā galvu. Tagad atjaunotais "Sēja" apskatāms vēsturiskajā vietā – Ternejas parkā pie Rīgas ielas.

Foto: Aigars Lapīns

27. Piemineklis "Tālavas taurētājs". Tēlnieka Kārļa Zemdegas veidots piemineklis (1937. g.) ieguvis un pārmantojis tautas nosaukumu, jo sākotnēji to sauca par "Rūjienas atbrīvošanas un kritušo karavīru pieminekli". Padomju gados tas netika nojaukts tikai tā iemesla dēļ, ka pretējā ielas pusē novietotais Ļeņina stāvs uz lielāka izmēra paaugstinājuma "nomāca" Tālavas taurētāja pieminekli.

Foto: Aigars Lapīns

28. "Ķoņu dzirnavas". ♦ Dzirnavās izsekojama vilnas pārstrādes gaita uz 100 gadus senām iekārtām, kur darina segas un spilvenus, kas pildīti ar aitas vilnas polsterējumu (roku darbs) un suvenīrus, ko var pasūtīt un iegādāties. Piedāvā ekskursijas, cep maizi. Darba kārtībā ir saglabājušās 19. gs. Latvijas mašīnfabrikā "Šūberts Rudzīts & b-dri" ražotā vilnas plucināmā un kārsāmā iekārta, Vācijā ražota unikāla vērpšanas iekārta un graudu maļšanas dzirnavas. *Ķoņu pag., Naukšēnu nov. ☎ +371 26424567*

29. Baltijas ceļam veltītā piemiņas zīme. Viens no retajiem brīvdabas objektiem, kas liecina par pasaules mērogā unikālo Baltijas ceļu, kur rokās un vienā ķēdē sadevās trīs valstu – Lietuvas, Latvijas un Igaunijas iedzīvotāji. Piemineklis atrodas pie bijušā Unguriju robežas pārejas punkta pie Latvijas – Igaunijas robežas. Uzstādīts 2009. gada 23. augustā, Baltijas ceļa 20. gadadienā. To veidojis metālmākslinieks Andris Dukurs.

Naktsmītnes

Vairāk informācijas par naktsmītnēm un ēdināšanas vietām: karte.celotajs.lv

- 317** **Rožmalas**, Nameju iela 2, Ceraukste, Ceraukstes pag., Bauskas nov.
☎ +371 26564580, GPS 56.35961, 24.28411
- 300** **Labirinti**, "Bērziņi", Zorģi, Iecavas nov.
☎ +371 26320336, GPS 56.56379, 24.16787
- 548** **Brencis**, Rīgas-Bauskas šosejas 38.km, Iecavas nov.
☎ +371 63928033, GPS 56.644265, 24.228866
- 958** **Pirts liči**, "Ķekaviņas Liči", Ķekavas pag., Ķekavas nov.
☎ +371 29971777, GPS 24.214173, 56.803071
- 951** **Doles salas Vējiņi**, "Vējiņi", Doles, Salaspils nov.
☎ +371 28306416, GPS 24.2166781, 56.85812
- 462** **Baltvilla**, Senču prospekts 45, Baltezers, Garkalnes nov.
☎ +371 678 406 40, GPS 57.021819, 24.313323
- 513** **Livonija**, Pulkveža Briēža iela 55, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 67973066, 29111234, GPS 57.149237, 24.857330
- 705** **Siguldas pludmale**, Peldu iela 2, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 29165355, 29244948, GPS 57.158538, 24.836742
- 570** **Līvkalns**, Pēteralas iela 2, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 26002200, GPS 57.16997, 24.87340
- 598** **Krimuldas muiža**, Mednieku iela 3, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 67972232, 29111619, GPS 57.167697, 24.829897
- 590** **Laimes Ligzda**, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 29158821, GPS 57.25637, 25.24680
- 921** **Kārļamuiža**, "Vārpaines", Kārļi, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 64170089, 26165298, GPS 57.24061, 25.21216
- 742** **Žagarkalns**, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 64125647, 26266266, GPS 57.308253, 25.221523
- 783** **Skangaļu muiža**, Liepas pag., Priekuļu nov.
☎ +371 25300030, GPS 57.398991, 25.494250
- 262** **Mežaiņi**, "Mežaiņi", Mārsnēnu pag., Priekuļu nov.
☎ +371 29111950, 29272155, GPS 57.419278, 25.567002
- 178** **Lejas Ozoli-1**, "Lejas ozoli", Liepas pag., Priekuļu nov.
☎ +371 29432515, GPS 57.44254, 25.43488
- 724** **Ezerpriedes**, Burtnieku pag., Burtnieku nov.
☎ +371 29461455, GPS 57.733084, 25.292093

Maltītes ieturēšanas vietas

- 987** **Viesu nama "Rožmalas" restorāns**, Nameju iela 2, Ceraukste, Ceraukstes pag., Bauskas nov. ☎ +371 26564580, GPS 56.35961, 24.28411
- 502** **Krogs "Aveni"**, Avenmuiža, Codes pag., Bauskas nov.
☎ +371 63960150, 63960159, GPS 56.41484, 24.17960
- 845** **"Kalknākrogs"**, Rīgas iela 103, Ķekavas pag., Ķekavas nov.
☎ +371 67148304, 26365080, GPS 56.82402, 24.24460
- 759** **Kafejnīca - bistro, restorāns "Rāmkalni"**, "Vitiņkalni", Inčukalna pag., Inčukalna nov. ☎ +371 29100280, GPS 57.12514, 24.65868
- 777** **Restorāns "Aparjods"**, Ventas iela 1 a, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 67974414, GPS 57.14144, 24.84480
- 776** **Krodziņš "Bucefāls"**, "Ceļmalas", Siguldas pag., Siguldas nov.
☎ +371 29747000, GPS 57.15367, 24.89879
- 774** **Kafejnīca "Pie Jančuka"**, Sprīņu iela 4, Līgatne, Līgatnes pag.
☎ +371 29149596, GPS 57.23270, 25.04295
- 773** **Restorāns "Vilhelmines dzirnavas"**, Sprīņu iela 1, Līgatne, Līgatnes pag., Līgatnes nov. ☎ +371 27551311, GPS 57.23378, 25.03990
- 770** **Krodziņš "Dzirnakmeņi"**, Ieriķi, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 64170089, GPS 57.20883, 25.17034
- 769** **Āraišu vējdzirnavas**, "Vējdzirnavas", Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 29238208, GPS 57.24786, 25.27121
- 772** **Viesu nams "Kārļamuiža"**, "Vārpaines", Kārļi, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 64170089, 26165298, GPS 57.24047, 25.21216
- 767** **Konditoreja "Allas un Vinetas kārumlāde"**, Rīgas iela 12, Cēsis, Cēsu nov.
☎ +371 28375579, 29392810, GPS 57.31192, 25.27277
- 797** **Kafejnīca "Cafe 2 Locals"**, Rīgas iela 24 a, Cēsis, Cēsu nov.
☎ +371 28377783, GPS 57.31149, 25.27044
- 766** **Krodziņš "Glendeloka"**, Ata Kronvalda iela 2 b, Cēsis, Cēsu nov.
☎ +371 64161016, GPS 57.32209, 25.29734
- 406** **Restorāns "Rātes vārti"**, Lāčplēša iela 1, Valmiera
☎ +371 64281942, GPS 57.53918, 25.42553
- 761** **Restorāns - bārs "Agnese"**, Tērbatas iela 16 a, Valmiera
☎ +371 64207304, GPS 57.54341, 25.43043
- 348** **"Valmiermuižas alus"**, Dzirnāvu iela 2, Valmiermuiža, Burtnieku nov.
☎ +371 20264269, GPS 57.55575, 25.43125

Tūrisma informācija

- i** **Bauskas Tūrisma informācijas centrs**
www.tourism.bauska.lv
tic@bauska.lv
Rātslaukums 1, Bauska, Bauskas nov.
☎ +37163923797, 27746484
GPS 56.410082, 24.185080
- i** **Ķekavas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.parkulturu.lv/turisma-informācijas-centrs
turisms@kekava.lv
Rīgas iela 26, Ķekava, Ķekavas nov.
☎ +371 67935826, 27017333
GPS 56.828781, 24.238810
- i** **Salaspils novada Tūrisma informācijas centrs**
visit.salaspils.lv/lv
visit@salaspils.lv
Miera iela 1, Salaspils, Salaspils nov.
☎ +371 67945440, GPS 56.860906, 24.352887
- i** **Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.tourism.sigulda.lv
info@sigulda.lv
Ausekļa iela 6, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 67971335, GPS 57.153145, 24.853830
- i** **Tūrisma informācijas centrs pie Gūtmaņālas**
www.tourism.sigulda.lv
info.gutmanala@sigulda.lv
Turaidas iela 2a, Sigulda, Siguldas nov.
☎ +371 61303030
GPS 57.175247, 24.843845

- i** **Līgatnes novada Tūrisma informācijas centrs**
www.visitligatne.lv
info@visitligatne.lv
Sprīņu iela 2, Līgatne, Līgatnes nov.
☎ +371 64153169, 29189707
GPS 57.233486, 25.039682
- i** **Amatas novada Tūrisma informācijas punkts**
www.amata.lv
turisms@and.lv
Āraiši, Drabešu pag., Amatas nov.
☎ +371 28681083
GPS 57.2517, 25.2824
- i** **Cēsu Tūrisma informācijas centrs**
www.tourism.cesis.lv
info@cesis.lv
Pils laukums 9, Cēsis, Cēsu nov.
☎ +371 64121815, 28318318
GPS 57.313337, 25.27076

- i** **Valmieras Tūrisma informācijas centrs**
www.visit.valmiera.lv
tic@valmiera.lv
Rīgas iela 10, Valmiera
☎ +371 64207177, 26332213
GPS 57.538513, 25.420889

- i** **Rūjienas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.rujiena.lv/public/request.php?navi=5&l=lv
tic@rujiena.lv
Upes iela 7, Rūjiena, Rūjienas nov.
☎ +371 64263278, 22002268
GPS 57.895744, 25.325642

Piktogrammu un simbolu skaidrojumi

- Lauku māja
- Brīvdienu māja
- Viesu māja
- Viesnīca
- Pils, muiža
- Kempings
- Kultūras zīmi "Latviskais mantojums" saņem tūrisma uzņēmēji, kas popularizē un saglabā latvisko kultūras mantojumu, nododot to tālāk saviem apmeklētājiem.
- Zīme "Latviešu virtuve" tiek piešķirta vietām, kurās var nobaudīt latviešu ēdienus, kuru pamatā ir latviskas izejvielas, receptes un tradīcijas un kurus uzskatām par "savējiem".

Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi Latvijas apceļošanai un izziņošanai veltīti trīs laika dimensijām – pagātnē, tagadnē un nākotnē, aicinot atskatīties uz Latvijas valsts tapšanas ceļiem un liklokiem tuvākā un tālākā pagātnē; izvērtēt tagadnes ieguvumus un resursus un kopīgi plānot nākotnes Latviju. Šie ceļi ļauj iepazīt Latvijas vēstures pagriezīenus, personības, vietas un notikumus, kas sekmējušas valsts nodibināšanu un nacionālās identitātes veidošanos, atskatoties arī uz tālāku pagātni un piemērot valstiskos veidojumus, kas cauri gadsimtiem pastāvējuši Latvijas teritorijā un kļuvuši par daļu no latviskās kultūrtelpas. Un, bez šaubām, šie ceļi ir paredzēti ceļošanai – jo ir aizraujoši, objektiem un saimniecībām bagāti un ainaviski skaisti.

Visus Latvijas valstiskuma veidošanās ceļus un maršrutos ietvertos apskates objektus skatīt:

www.celotajs.lv/lv100

Lauku ceļotājs
Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046, Latvija
T: +371 67617600, lauku@celotajs.lv www.celotajs.lv
 Lauku Ceļotājs twitter.com/laukucelotajs

Izmantoti foto no Valda Ošiņa, tūrisma informācijas centru un „Lauku ceļotāja” fotoarhīviem. Informācijas aktualitāte atbilst situācijai apsekošanas laikā 2016.–2017. g.